

F10

Skyddet för statistikuppgifter

Skydd för statistikuppgifter

- Offentlighetsprincipen
  - Rätten att ta del av allmänna handlingar
    - Handlingar som inte är hemliga är offentliga
- Förbjudet att röja sekretesskyddade uppgifter enligt sekretesslagen
  - Uppgifter som samlas in för statistikändamål är sekretessbelagda
  - Sekretessen gäller oavsett från vilken källa uppgifterna samlas in

Sekretesslagen

- ”Förbud att röja uppgift, vare sig det sker muntligen eller genom att allmän handling lämnas ut eller det sker på annat sätt”
- Sekretess gäller i sådan särskild verksamhet hos myndighet som avser framställning av statistik för uppgifter som avser enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde
- Uppgifter som behövs för forskning och statistikändamål och uppgifter som inte genom namn etc. är direkt hänförliga till den enskilde får lämnas ut om
  - Det står klart att uppgifterna ej kan röjas utan skada eller men

Vad betyder "röja uppgift"?

- Röjande av
  - Identitet
  - attribut
- När man med bättre precision och med större säkerhet kan säga något om en individ efter en publicering än vad som var möjligt innan

Exempel1 (utbildningsnivå i kommun X)

Område	Förgymnasial	Gymnasial	Eftergymnasial	Uppgift saknas	Totalt
1	1	0	0	0	1
2	10	0	0	0	10
3	10	0	1	0	11
4	10	0	2	0	12
5	10	10	10	1	31
Totalt	41	10	13	1	65

Skydd mot röjande

- Dölja cellvärden
- Avrunda cellvärden
- Aggregera redovisningsnivåer (slå ihop rader/kolumner i tabeller)

Exempel2 (utbildningsnivå i kommun X)

Område	förgymnasial	Gymnasial	Eftergymnasial	Uppgift saknas	Totalt
1	2	8	2	0	12
2	3	8	2	1	14
3	0	4	1	0	5
4	6	10	7	1	24
5	2	3	3	2	10
Totalt	13	33	15	4	65

Avrunda: 1 blir 0, 2 blir 3. Räkna om marginalsommor

Område	förgymnasial	Gymnasial	Eftergymnasial	Uppgift saknas	Totalt
1	3	8	3	0	14
2	3	8	3	0	14
3	0	4	0	0	4
4	6	10	7	0	23
5	3	3	3	3	12
Totalt	15	33	16	3	67

Dölja celler: dölj celler som är "små"

Område	förgymnasial	Gymnasial	Eftergymnasial	Uppgift saknas	Totalt
1		8			12
2		8			14
3		4			5
4	6	10	7		24
5					10
Totalt	13	33	15	4	65

Aggregera: slå ihop för- och gymnasial

Område	Förgymnasial eller gymnasial	Eftergymnasial	Uppgift saknas	Totalt
1	10	2	0	12
2	11	2	1	14
3	4	1	0	5
4	16	7	1	24
5	5	3	2	10
Totalt	46	15	4	65

Är kvaliteten på det man publicerar tillräckligt hög?

- Statistikanvändare vill oftast ha så mycket information som möjligt
- Men det kan vara bättre än att inte publicera alls

Personuppgiftslagen (PuL)

- Syfte: skydda människor mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter
  - Omfattar både myndigheter och privata företag
  - Personuppgifter får behandlas om registrerade lämnat informerat samtycke
  - Undantag: statistiska ändamål
    - Anses vara en arbetsuppgift av allmänt intresse
    - Personuppgifter får användas för att vidta åtgärder i fråga om den registrerade bara om den lämnat samtycke eller om det finns synnerliga skäl med hänsyn till den registrerades vitala intressen
  - Förbud mot behandling av känsliga personuppgifter
    - För statistiska ändamål får känsliga uppgifter behandlas om behandlingen är nödvändig och om samhällsintresset klart överväger risk för otillbörligt intrång i personliga integriteten
    - Förutsättningarna är uppfyllda om behandlingen godkänts av en forskningsetisk kommitté
  - Tillsynsmyndighet: Datainspektionen

Statistiska undersökningar

- Informerat samtycke
- För att minska bortfall: informera om lagligt skydd enligt PuL och SekrL, samt att inga enskilda svar kan identifieras
- Aidentifiering (efter bortfall påmints)
  - Ej möjligt för longitudinella undersökningar
- Publiceringsskydd
  - Statistisk röjandekontroll

Etiska regler i samhällsforskning

- Etiska principer
  - Att göra det som är gott
  - Att visa respekt för individen
  - Att utöva rättvisa
- Vägning mellan forskningskrav samt individskydds krav
- Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet (Se KD sid 358-359)
  - Informationskravet
  - Samtyckeskravet
  - Konfidentialitetskravet
  - Nyttjandekravet